

ט.פ.

פרוטוקול מס' 136 / א'

מישיבת ועדת הכספים, שהוקיימה ביום ד',
י"ז באב תשט"ז - 25.7.56, בשעה

נוכחו חברי הוועדה:

- י. גורי - היו"ר
- י. אפרתי
- ח. אריאב
- י. בדר
- א. בהיר
- א. הראפלד
- מ. חזני
- נ. לויץ
- ז. סוזאייב
- י. ספיר
- ז. צור
- י. פורדר

צור היו"ר: אשור ההחלטה בדבר הגבורה בשטחים אכ"א.
 2. אשור: אמר דובאל: מטעם המדינה להחליט שגמג' לא יא-זע"י.
 3. אשור: צו מכס - - - - -

4. סני קניסוואים
 5. אוק אדולד קמסבון (דובאל אמר) והנחה אמר הבוסה)
 6. אשור: אמר דובאל: מטעם המדינה להחליט שגמג' לדיכויי' י"י
 7. אשור: אמר קמסבון: קניסווא דורה יאמנל אשור קניסוואג.
ז. צור:

הדברים. הוא יכול להסכים לקבל או לא לקבל. על כל פנים, מבחינת הסמכות, אין הדבר דומה. אם צריכים לעמוד מול החלטה של הכנסת ולא מול החלטה של האוצר, היה כל העניין מקבל צורה אחרת. הרי עניין זה לא נידון בממשלה, גם לא ביחנה הודעה לא בישיבת הממשלה ולא בוועדת השרים. אני טוען על זכותי ועל זכות ועדת הכנסת.

היו"ר י. גורי: אמר הדברים האלה אמר כבר כמה פעמים היום.

ז. צור: לא שמעתי מה הם תנאי החכירה לחוכרי משנה...

היו"ר י. גורי: כבר טענת זאת כמה פעמים.

ז. צור:

אינני יודע מדוע יושב-הראש איננו טבלני כלפי. לדעתי, ועדת הכספים עושה היום דבר ומור ביותר, ואינני מחכוך לגופו של דבר, אלא לאופן אישורה של ההחלטה. מביאים זאת לאיסור מבלי שנשמע מהו הענין.

היו"ר י. גורי:

את אהה מאיים שאתה לא מדבר, או שתעזוב את הישיבה, נדמה לי שזוהי זכותך. היום הוא יום קשה, ואם אתה מדבר על דברים שחזרת עליהם כמה פעמים, אזי מותר לי להעיר לך על כך.

נדמה לי שאני אבטא את דעת כל החברי הוועדה: (א) לא הוטל לחץ בלתי-הוגן; (ב) במידה שהיה איזה שהוא עוקץ לפני כן, כשעמדו לאשר את החלטת הוועדה, הרי זה ניטל ע"י זה ששר האוצר אמר שיביא זאת לוועדת הכספים; (ג) אנחנו עומדים בפני בירור חמור מאד אשר הדעות מחולקות בו - ענין "מקורות". "מקורות" זהו ענין לא פחות חשוב בטביל כלכלת הארץ ומשקה מאשר אדמות פיק"א. החברים יאמרו שוועדת הכספים עושה דבר חמור מאד. אתה חטען, כי "מקורות" גילתה יזמה חקלאית והשקיעה מאמץ וכספים וכו'; אתה חטען נגד אלה. חבין שהיחס של חברי ועדת הכספים לפיק"א זהו יחס לאנשים שיש להם זכויות היסטוריות במפעל האיוגני. אני מתאר לעצמי שאנחנו נהיה גמישים מאד בפרטי החוזה. אנו נאמר לחברה זו, לאחר 35 שנים שהחזיקה מעמד, יילקח מעמד זה ממנה. זהו לגופו של ענין.

ז. צור:

ענין "מקורות" אינו דומה לכך; בענין "מקורות" יהיה בירור, ואילו ענין זה מובא להחלטה לפני בירור.

א. הרצפלד:

לא אנו מביאים את החוק. ראוני לומר לך, או שאתה יושב על כסא הממשלה או שאתה יושב על כסא האופוזיציה, עליך להווליס אחת מן השתיים.

י. ספיר:

אני חייב לשלול את האפליה שלך בוועדה. אתה, כחבר הממשלה, אתה קודם כל אריך להסננה את זעמן לטם. הממשלה הגישה ודרשה לאשר את זה. אין זה מעניני שאתה יושב בממשלה או באופוזיציה, אולם חפנה את דעתך לטם.

(ב) אינני שולל את היסוד, הייתי אומר את היסוד הקונסטטוטיוני על ההחלטה. אני מסכים שדבר זה היה נידון בוועדה. אנחנו הצבענו בעד זה, והיו"ר הזכיר את פיק"א. פיק"א ומדינה זו כמעט זה היינו הך. פיק"א קדמה לממשלה באופן ממלכתי. אינני שולל את היסוד שבהנחתך, חבר הכנסת צור, אולם אין מקום להתנגשות בענין זה. אני רק אומר לך, שאת זעמן חפנה לממשלה.

י. בדר:

אני מאד רגיש לגבי זכויות חברי הוועדה. אני רוצה להסביר מה בטבילי עומד כאן להכרעה. להכרעה עומדים שני דברים בלבד: (א) אם יש להחכיר שטח זה; (ב) אם פיק"א הסכימה להכירה זו. אלה הם שני דברים שבאים להכרעה בהחלטה זו.

לפי דעתי, כל זה אינו נוגע לענין של החוזה. אולי אני מתנגד לחוזה זה. אולי חוכן החוזה הזה יפגע, לדעתי. מאד יחכן שאני אציע לוועדה לדרוש מהוועדה לא לאשר, או שאציע להביע אי אמון לממשלה. זה תלוי בחוכן החוזה. אני לא יכול להסכים שענין זה יוצא מבקורת פרלמנטרית.

רצוני להוסיף, כי עד כמה שאני זוכר את חולדות הסעיף הזה, הרי הכוונה היתה שהסדרים מרוויקי לכת לא יהיו ידועים לכנסת מראש, ולא נוכל להחליט משהו. מבחינה מהותית נחגלו לרשות הפיחוח בוועדת הכלכלה בעיות הרבה יותר חמורות בענין זה. לכן, לא בגלל זה שאני רוצה לקטח איזה חבר בוועדה, אלא מבחינה זו שהנוונים בידי, אזי אני מוכן להצביע.

ג. בהיר:
אני בקטחי שלטון לעכב את ההצבעה, כי לא היה נראה לי שחברי הוועדה אריכים להצביע שעה לפני ההחלטה. מבחינה ורינציפיונית זו, אני חושב שכל הוועדה מאוחדת במקרה זה. אני חושב שמן הראוי היה שחברי הוועדה יבקרו במקום וייפגשו עם אנשי פיק"א, ואני בטוח שהם יתרשמו.

שני דברים הניעו אותי להסכים להצעה הזו המונחת לפנינו: (א) שהכנסת מקבלת החלטה בהתאם לחוק ובקבלת החלטה זו שר האוצר אינו חותם על החוזה, אלא, הוא הודיע, שהוא יביא את הדברים לפנינו לפני שהוא חותם. נדמה לי שאנחנו לא נחגד להחכרת השטח לפיק"א.

(ב) לפיק"א יש מקציבים, והיא מוכרחה להתחיל לעבוד ב-1 לספטמבר, שאם לא כן - יפוג תוקפם של החוזים. לפיק"א יש הזכות לדרוש מהממשלה ומוועדה פרלמנטרית להסתכל לדברים שלה. נראה לי שהדברים הנט נכונים. משום כך הסכמתי להם. אני חושב שגם חבר הכנסת צור, כאשר הוא יסקול את הדברים הללו, יוכל לראות שאין להימנע מהם.

י. פורדר:
אני מבקש לומר דבר אחד: אני יושב זמן רב /וגם קורה/ בוועדה זו, ואני רואה ליש תמיד מצב כזה שאחד צריך להתחשב בשני. שפעם צריך להיעזר ע"י האופוזיציה. יש פה לחץ סנטימנטלי, ויש להיענות לו. עכשיו באת, חבר הכנסת צור, בטענה מוצדקת, שאנו הייבים לבדוק את הפרטים. הבטחנו לעשות זאת. ואכן עשינו זאת, לאחר שבדקנו, היית צריך להתאחד בדרישות של צהרים אף אם הן באות מצד הא. וזיציה. אני מציע להסכים ולהחליט ענין זה.

א. הרצפלד:
אין שום הבדל אם אנו נהיה בטעת ההצבעה בקול אחד פחות או אחד יותר. אני רוצה להגיד, כי אינני חשוד בדבר אחד, שיש לי סנטימנטים לברון הצעיר או הזקן הזה. אני מציע שאנו נקבל זאת פה אחד.

ז. צור:
אני לא שוכנעתי מהנימוקים שהדבר הכרחי. ענין זה הוא כה מכריע בארץ, ואיננו מצדיק עד כדי כך לבוא לכנסת ולהצביע עליו, ולומר לה שיצביעו חברי ועדת הכספים מבלי לראות את החוזה.

היו"ר י. גורי: אני מצביע זאת.

ה צ ב ע ה

- 11 - מי בעד אישור ההחלטה?
- 1 - מי בעד ההצעה השנייה?

היו"ר י. גורי:
אני מכחוב מכתב לטר האוצר, כי הוועדה מתרעמת
וכי חנאי הבירור היו די קשים, אך בהחלט עם
הענין, אושרה ההחלטה, ביחוד עם הודעת שר האוצר כפי שהיא ניוונה.

מ. חזני:
אני מציע שאנחנו נצא בפגרה לראות את השטח.

היו"ר י. גורי:
רצוני להוסיף, כי פה נמצאים אנשים המכירים
יותר טוב ממני את פיק"א. יש לי הבטחון
שפיק"א לא תוכל לעשות דברים שיהיו למורת רוח נגד השם הזה. אילו חששו
שהשימוש בקרקע יהיה למורת רוח, ודאי שלא היו מצביעים.

א. הגיר:
חבר הכנסת צור מציע לדחות את ההחלטה.

היו"ר י. גורי:
אנו עוברים לסדר-היום השני - הערבות ל"אל-על".

מר ארנון:
בדרך כלל איננו באים עם בקשות קטנות כאלה,
אולם החוק מחייב אותנו לעשות זאת. היה לנו
ויכוח בינינו, אם צריך לבוא בדברים קטנים כאלה.

כידוע, "אל-על" היא חברה פרטית, אבל יחד עם
זאת היא חברה לאומית, ואם אנו לא נושיט לה עזרה זו, ייווצר מצב שהיא
לא תוכל לשלם את חובותיה.

אם אנו נעטה את הערבות הזו ל"אל-על" דרך
הבנק אזי זה יעלה רק את ההוצאות. אנו צריכים להושיט את עזרתנו לחברה
זו, ולמנוע ככל האפשר שהיא תגיע לידי פשיטת רגל. אנחנו לא נותנים
ערבות לטוב אחד, אלא שאנו מוכרחים לעזור ל"אל-על" ולשלם רבית גבוהה.
כמובן, אם יהיה מצב קשה, אז הממשלה לא תוכל להתחמק.

אנו בוחרים בדרך השניה, ואמרנו שאנחנו יכולים
לתח ערבות ל"אל-על". ענין זה נראה לנו.

י. בדר:
החנאים הם פנטסטיים.

מר ארנון:
החנאים הם באמת טובים.

ז. סוזאייב:
הסכום הוא 50 אלף לירות ישראליות. חושבני,
שאיך זה פגם שמביאים בפנינו סכום קטן.
במשך חמש שנות שהווי בוועדה הכספית, אינני זוכר שהובאה בפנינו בקשת
ערבות על סכום קטן.

י. בדר:
היה מקרה כזה, אני בקשתי ערבות על סכום
של 25 אלף לירות בדביל קופת חולים לאומית,
ואכן קבלתי ערבות זו באישורה של ועדה הכספית.

ז. סוזאייב:

בזמן האחרון מדברים על מצבה הקשה של חברת
"אל-על". מה מורחש בחברה זו? אני רואה מגם
קשה בזה שחברה זרה נוחנה את ההלוואה. אם היו שואלים בעצת נציג
האופוזיציה, הייתי אומר לאוצר: עם כל הקושי של האוצר, של קופת המדינה,
אין זה מותר גם בעיית "אל-על". אם כן, מה יעשו מחר? אני מאד מתפלא
שבעיה זו מובאת בפנינו בצורה כזו.

(אחרי כן רטמה אב.)

לפני כן רשטה ש.פ.

ישיבת ועדת הכספים
25.7.56 (מח"צ)

א.ב.

לא נעשה כאן כל קשיים, אבל אני חושב
שצריך לעשות זאת.

ד. סגנון:

אני לא הייתי מציע לדחות זאת, כי
קומבינציות כאלו בין חברות תעופה אינן
דבר חדש וכבר נעשו כמה פעמים, ונדסה לי שגם בערבות הסדינה. אני מציע,
אם במסגרת של ועדת הכספים או ועדה אחרת, לקיים דיון על בעיות "אל-על",
על יסוד דו"ח טלא.

ה. ספי:

גם אני חושב שאחרי הפגרה צריך לדון
בבעיות "אל-על".

ו. גדר:

הדו"ח: לאשר את הערבות.

אני רוצה להודיע ביחס לסעיף הקודם שאני
מצטרף להצעתו של חבר הכנסת צור שביקש
דחיה לגופו של ענין יש גם לי דעה נפרדת בענין זה.

ז. רוב:

חוק מס' 107:

הבאתי את הנוסח הקיים של הצו לפני השינוי,
לפי בקשת חבר הכנסת רובין. זהו פרט 704,
הסעיף הדן בהגבלת הפטור מכס על סזון. לאור הדעות שהושמעו כאן מתוול,
אנו מציעים תיקון להצעתנו: להבדיל בין עולה לבין נכנס אחר. אנו מציעים
לנועדה לאשר את הסעיף הזה כמות שהוא, על-מנת שמה שקיים כבר לא ילך
לאיבוד, ואנו מתחייבים לפרסם מיד צו נוסף שישנה את הדבר כדלקמן:
כרישט - אנו עוסקים רק בנכנסים שאינם עולים - וכך תיקנו גם את
הנוסח - בנוגע לטכום המכס העולה על 30 ל"י.

ט. ספי:

לגבי עולים אנו מכניסים פה הצעה שונה,
המגבילה את יבוא המזון בצורה אחרת. ההגבלה של 10 ק"ג סזון לכל נכנס
תישאר כפי שקיימת היום, וענין המעורבים יוגבל ע"כ שתבלינים יוגבלו
ב-2 ק"ג וקפה גם כן 2 ק"ג. 6 הקילוגרמים הנותרים לא נגביל כלל. המכס
על תבלינים ועל קפה הוא המכס הגבוה ביותר: קפה 28 ל"י ותבלינים
2 עד 13 ל"י לקילוגרם, ואנו מציעים אפוא להגביל לכל נפש את הכמות ללא
יותר מ-2 ק"ג מכל סוג. כאן אין הגבלה של גיל.

י. סגנון:

לגבי החלק הראשון אין לי הערות, אבל
נשאר החלק השני לגבי החוזרים כעבור

חמש עד שבע שנים. ענין זה הוחלט להשאיר פ"י שהיה.

יא. רוב:

כשהובא הענין לפנינו, לפני מחלקת העליה
של הסוכנות, מצאנו שהתיקון הוא לרעת
העליה כי מצפון-אפריקה באים יהודים שמטענם דל והסזון תופש מקום חשוב
בו. לכן יש המכס עם "סוהם" על 120 קילו מטען חפסי לנפש. המטען של
מטען העולים הוא 80-90 קילו, ואצלם טורכב מטען הסזון סטוגים טטויימים
כמו: שום, קפה, אורז, פלפל וכו', שאצלם הם מצרכים חשובים מאוד והמכס
חושש מפני שיטוש לרעה במצרכים אלה בארץ, בה בשעה שאנו חושבים שהעולים
הללו מביאים זאת לתצרוכתם העצמית.

לכן הצעתנו הראשונה היתה לקבוע לא
"מעורבים" בצורה כללית כפי שכתב בסעיף הנכנסים, אלא הגבלה של 4-5 סוגים
על-מנת למנוע שיטוש לרעה. אבל סר קפחי מעוניין בעיקר בטני טוגים.
לאחר התייעצות עם המחלקה הכלכלית קבענו אפוא את שני הק"ג מכל סין כגבול
אחרון של מה שאנו יכולים להסכים טבחינת העליה, וזוהי אפוא הצעתנו
המסופחת.

א. גמר:

האם פירוש הדבר שמספחה בת 6-7 נפשות
יכולה להביא 6-7 פעמים שני ק"ג קפה
ואזתה כמות תבלינים?

פר רחובות

כ.ו.

אשר לארצות החפסיות, שם עלולה כל הצבלה יתרה להשפיע טבחית פסיכולוגית ולפעול נגד העליה. לכן גם טבחית ארצות אלו התיקון הזה הינו רצוי, כפי שסיכמנו עם האוצר.

ה. רוביני:

אני מקבל את ההצעה החדשה של האוצר, ברור שתיאם שתקבלת על הדעת יותר מן ההצעה של התמול. אבל האם אין אפשרות לתת הקלה נוספת לעולים? מולי אפשר לעשות זאת ע"כ שבגדיל את ה-10 ל-15 ק"ג או שנעמיד את התבלינים והקפה על 5-6 ק"ג במקום על 2 ק"ג. כי העולה, כשנביא את המצרכים הללו, הוא יכול להשתמש בהם באחת מסתי דרכים: או לסטרוסו הפרטי או שימכור זאת. גם במקרה השני הינו רואה את הדבר כטראגי. כי הסדובר הרי לא בטכוניות או מקררים-חשטליים. כי מה יכול להיות הרווח ממכירת קפה כזה? בררוח כזה עיני מינה צרה. הצעת היא אפוא טרחיקת-לכת, אבל אני מניע לקבל אותה.

ג. לוי:

אני תומך בהצעה.

מר קמחי:

אין לי התנגדות עקרונית, אבל נדמה לי שהדבר סיותר. כי הסדובר הרי ב-10 ק"ג סתם יכולים להיות 2 ק"ג קפה ו-2 ק"ג תבלינים לנפש. כלומר: טשפחה בת 6-7 גפסות יכולה לזבא 60-70 ק"ג, מהם 12-14 ק"ג טכל טין.

למעשה הקלנו גם פה לעומת מקרים אחרים. למשל: נתנו הקלה של סיעור מיוחד על חבילות סי של מזון. שם הצבלנו את כמות הקפה בחבילות ל-120 גרם, ואילו כאן אנו מאפשרים 2 ק"ג.

ה. רוביני:

אני טוכן לוותר על הפירוט של 2 ק"ג קפה ו-2 ק"ג תבלינים, אבל אני מבקש להעלות את הכמות הכוללת מ-10 ל-15 ק"ג.

מר קמחי:

אני מסכים.

פר רחובות

ברצוני רק לומר שכשהסכמנו ל-10 ק"ג, אמרנו לטר קמחי שזהו הסטימול שגנו יכולים לרדת אליו, וברור שאנו מסכימים ל-15 ק"ג, במיוחד כשרוב העולים החדשים זורמים עכשיו לאזורי-פיתוח.

ה. גתי:

לדעתי העולים רק יפסידו מטידור זה, משום שכאן הם מקבלים אותם מצרכים במחיר זול יותר מהמחיר שתעלה להם הסחורה בחו"ל שאותה יביאו אתם לכאן.

החלטות: לאשר לעולים 15 ק"ג במקום 10 ק"ג מזון

לקבל את סעיף א(1)(ב) בצו בתוספת התיקון שנתקבל.

מר קמחי:

בסעיף ו' ו-ז' ייתכן שלא הבהרתי את העניין די צרכו. אנו משתדלים שלא להטיל טסים בכל אותם מקרים בהם יש יוצאים-מן-הכלל מצריך לפתור אותם או להקל עליהם במיוחד. גם בעניין זה של טסי עקיפין, שהם טסים גבוהים מאד לגבי מצרכים רבים, אין אנו חושבים שיש מקום לעשות הפליות כל-כך גדולות בין אדם היושב הארץ ונושא בטלוא הבטל על כל קניה וקניה ובין אדם ששהה תקופה ידועה בחו"ל וכשהוא חוזר, הריהו זוכה טכל סיני הקלות בטס. בהצעה זו - שהצעה דומה לה אושרה ע"י הוועדה בנוגע לטס קניה - אנו טבדילים בין שתי קטיגוריות של חוזרים: ראשית, אלה ששהו בחו"ל למעלה מחמש שנים. הצעתנו הטקורית הייתה להגדיל את התקופה ל-10 שנים. רק בלחץ ועדת הכספים הורדנו את התקופה ל-7 שנים, משום שהסדינה קיימת רק שבע שנים וטוטב לעשות זאת בהדרגה. ברור שאין הבדל עקרוני בין חמש ושבע שנים. אבל במי אנו עוסקים במקרים אלה? חבר הכנסת ספיר הזכיר את הסטודנטים. אני טודה שלגבי אלה אין לי תשובה ניצחת. אלה יכולים להיות אחד מהמקרים הללו, וטספרם של אלה הוא קטן כי רובם נמצאים בחו"ל עד 3 שנים ואינם יו אים ללמוד לתקופה העולה על 7 שנים. לגביהם אמנם אנו טכבידים, אבל השאלה היא: מה

טר קטחי:

עם הרוב הגדול של הסוגים האחרים? יש פקידים טדינה רבים הנוטעים לחו"ל
לטספר שנים וכשהם חוזרים - הריהם נהנים מהנחה גדולה ביותר המתבטאת
לפעמים במלפי לירות מס. האפליה הזאת איננה נראית מוצדקת, כי כל הקלה
הניתנת לאלה פירושה הכבדה נוספת על היושבים בארץ.

שנית: אלה הסוהים בחו"ל טסנתיים ועד חמש שנים.
ביחס אליהם תהיה הכבדה בכל הנוגע לאותו סוג חפצים הנקראים "חפצי-בית".
עד היום חפצי-בית מסוטשים היו פטורים, ואילו עכשיו רוצים לבטל פטור
זה מיום שגם להם אין זכות יותר מלתושב הארץ, אדם שישב כל הזמן בארץ.
אנשים כאלה רשאים להביא אתם בחזרה את חפצי-הבית המסוטשים שלהם, אבל
ישלמו עליהם מס לפי הערך.

ג. לניו:

אולי אפשר להוסיף שאלה היושבים לחו"ל לצרכי
לימוד וחוזרים לא יצטרכו לחכות שבע שנים כדי
ליהנות מההנחה? יכול להיות טטודנט, למשל, שיצא לחו"ל ללימוד בגיל 20,
למחר שסיים את שירותו בצבא, בינתיים נשא שם אשה, שהה שם חמש שנים ולאחר
תום לימודיו חוזר ארצה. לגבי אלה אפשר להשאיר חמש שנים ולא שבע. מסוים
בך אני מציע להוסיף בצו זה הטובר על אנשים שחזרו עד שבע שנים: "פרט
לטטודנטים".

ד. סוזאייב:

אין זה ענין שבאידיאולוגיה של מעמד זה או אחר,
אבל באמת אינני מבין כהן את הענין. אם השאלה
היא לגבי פקידים מסטלה היוצאים לשרת שנתיים בחו"ל ונהנים טכך - לכך אין לי
אינני מתנגד. לא אכפת לי גם אם ידברו על אנשים היוצאים לחו"ל וחוזרים
כעבור פחות משנה אחת. אבל כל אלה הרי בסופו של דבר יחזרו הביתה, ואין
טכנה שישארו שם וייתנו עם היוורדים. אבל על הטדינה עוברת היום תקופה
קשה, וכל אחד מכיר מקרים רבים של אנשים שטרם החליטו טופית אם להשאר
בחו"ל או לא. אינני יודע בטטה מתבטא השינוי הטוצע מבחינה כספית. אבל
אני חושב שהיום הכבדה מסוג זה אינה מתקבלת על הדעת, איננה דרושה והיא
מטבכת את המצב. דוקא היום - פחות סכל זמן אחר - אין לנו צריכים לצאת
בהכרזות טטוג זה. אם הסכום איננו גבוה ביותר - אולי טוטב אפילו להטיל
זאת על מישהו אחר. הציבור בימים אלה רגיש טמד. ואני טבקש אפוא, אם
הענין איננו רציני בטיוחד ואיננו גורם הפסדים ביכרים לאוצר - הניחו
לזאת.

ה. רובניו:

אין אני טקבל את ביטוקינו של חבר הכנסת סוזאייב.
אני חושב שיום יורד לא ייהפך לחוזר טתוך שיקולים
כאלה. היתהודי שיצא לחו"ל איננו טוקל אם לחזור ארצה או לא על סמך שיקול
זה. מצד שני, יש תופעה של דטורליזציה ידועה. כל אחד טטפר על כל מיני
אנשים ופקידים שחזרו והביאו והביאו. לכן טוטב לקבל כל הגבלה בטוון זה,
כולל טטודנטים.

ו. סוזאייב:

מהו ההבדל היסודי בין המצב היום ובין מה שיהיה
טחר לפי הצו החדש?

ז. טטחי:

אנו טשנים את התקופה טחמש שנים לשבע שנים.
הבדל שני: לגבי אלה ששהו בחו"ל טסנתיים עד שבע
שנים, אלה היו עד עכשיו פטורים טטכס על חפצי-בית, כולל כלי-כסף וזהב
טטוטשים, כלי חסמל טטוטשים כתנאי שניהלו טטק-בית עצמאי, וכו'. עכשיו
אנו מציעים לבטל את הפטור הזה על כלי-החסמל ועל כלי-הבית הללו.

ח. חוני:

האם זה כולל טכשירי-גילוו?

ט. טטחי:

טכשירי גילוח נכללים בין החפצים האישיים שעליהם
יש פטור אפילו שהה האדם בחו"ל רק יום אחד.

י. סוזאייב:

אני עויד על הצעתי שלא לשנות טום דבר לגבי
חוזרים.

חוקים: (1) לא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת סוזאייב,

(2) לקבל את הצו על שינוי בתעריף הטכס, בתוספת התיקונים שנתקבלו וטעליהם יפרטם האוצר צו חדש חוץ שבו עיינים.

א.ג. בהיר: את ענין הסטודנטים אני מציע לדחות ולדון עליו לחוד.

היו"ר י. גורדי: אולי אפשר לומר שאנו מתחייבים, עם חידוש עבודת הכנסת, לחזור לענין זה, ונאף אודיע על כך לשר האוצר.

מר גזס: טאחר שהצו נכנס לתוקף טמשי רק בינואר - הדי באוקטובר, שמתחזור הכנסת מהפגרה, עוד תהיה לוועדה שהות לדון בכך.

א. סוזאייב: אולי אפשר לקבוע שלגבי סטודנטים נלגבי בעלי מקצוע שיצאו להשתלמות - דופאים אנ סומחים היוצאים לתקופה מסויימת וכו' - לא מחול ההגבלה, אני מוכן להשאיר את השאר כפי הטוע, ולא להסתייג.

י. פורוד: אני חרוב שרצוי לקבל את ההצעה.

מר סמתי: הצעה זו פרוקנה את כל הצו שתכנן, כי היא כוללת את כל פקידי הממשלה, טמחר שגם פקיד ממשלה הוג בחוקת סומחה היוצא לחו"ל.

חוקים: לדחות את הצעתו של חבר הכנסת סוזאייב, ולקבל את הצו כפי שאושר.

הסתייגות: ז. סוזאייב; נ. לוין.

ספר הנישואים

היו"ר י. גורדי: בענין זה דחינו את ההצעה, טמחר שכמה מחברי הוועדה ביקשו עוד שהות להיטלך בדבר, ביחוד בנוגע לטעיף הבנקים לאחר ששמענו את סר הופייין. נגיד הבנק הבטיח להפציץ את חוות-דעתו, אבל לא עשה זאת.

שר האוצר מציע שנאשר השנה את ספר הנישואים בצורה לפיה השכירים הנישואים שהכנסתם אינה עולה על 3,000 ל"י יוצאו טן הספר ואלה שהכנסתם עולה על 3,000 ל"י - יפורטו בו. לגבי העצמאיים - אלה שהכנסתם אינה עולה על 2,000 ל"י לשנה יוצאו טן הספר ואלה שהכנסתם עולה על 2,000 ל"י - יפורטו. כן ביקש שר האוצר להוציא טן הספר את הבנקים, ועל כך עלינו להצביע. אילו הוחלטנו להשוות את העצמאיים והשכירים, ולקבוע שגם הראשונים יפורטו רק כשהכנסתם עולה על 3,000 ל"י - היה הדבר דוחה את פרטום הספר לחדשיים.

י. גורדי: לדעתי קל יותר להוציא אנשים מהרשימה מאשר להכניס אנשים חדשים, ולכן אני חושב שמאשר להסכים להצעה שעצמאיים ייכללו בספר רק כשהכנסתם עולה על 3,000 ל"י, כמו השכירים. אחרת הייתי מציע להעמיד את שני הקטרים על 2,000 ל"י.

מר שרדי: אני מציע שוועדת הכספים תטנה ועדת-טטנה שאתה ניוועץ עכשיו על צורת הכנת ספר הנישואים לשנה הבאה, אם הוא יופיע בשנה הבאה, כי ייתכן במט שיש טעם לפגם בהחלטה בין שכירים ועצמאיים לגבי גובה ההכנסות המהוות את הנישואים להכללה בספר. אבל לגבי השנה הקבועה עם יחול שינוי כלשהו, אי-אפשר לפרסם את הספר בתאריך זה.

ג. חנוכה:
גם דעתי הינה נוחה טההבדלה בין 2,000 ו-3,000 ל"י. אני מקבל את ההצעה של סך שרף שלהבא ייטלך שר האוצר בוועדת-משנה שלנו לקראת הספר הבט בעוד טועד, בגלל הקשיים הטכניים של עכשיו אין אפשרות אחרת, ולכן צריך, לדעתי, לקבל זאת כפי שהוצע.

ד. בה"ב:
בני תוסף בהצעת חבר הכנסת חנוכי שנאשר את הצעת הספר כפי שהוכן, התוספת הבנקים שזוהי עבודה למ גדולה. ועדת-המשנה תחליט, יחד עם האוצר, כבר עכשיו כיצד יהיה משנה הבטחה.

ה. סיווגיות:
מהו המצב בנוגע לקיבוצים?

סר זרבי:
כל הקיבוצים חייבים בט. עם סופיע גם הסכום הכולל וגם הסכום לפי חידה.

ו. לוי:
פרסום שמות של עצמאיים הטרזיהם 2,000 ל"י יזיק גם להם עצמם. כי ייתכן לטשל רופא טרזיהם 2,000 ל"י. אם מפרטמים רק מ-3,000 ל"י - יחשבו שיש לו הכנסה קרובה ל-3,000 ל"י, וזה פחות גרוע.

ז. פורד:
מה שנוגע לבנקים - בשבילי אין זו שאלה עקרונית, אבל מדאיג אותי היחס של חוסר-ההדה כלפיהם. אנו מעוניינים מאוד לשמור על הבנקים. אני רק מבקש שאחרי הפגרה ייערך דיון כללי על מעמדם של הבנקים, כמו: טודיות הבנקים וכו'. כי אם רוצים לעודד חסכון, הרי המכשיר החשוב ביותר לכך הוא הבנקים. ייתכן שבנקים אחדים לוקחים ריבית גבוהה מדי, וצריך שיערך פעם דיון בשאלה מכוונת זו.

ח. גור:
אני מתחייב לכך.

ט. ברב:
כיום יש נוהג של רזרבות סטודיות שאינן סופיעות במאזן ואין רוצים לגלות אותן. אמר כבר חבר הכנסת בהיר שנפרטם זאת לגבי השנה, ובנוגע לשנה זו לא יגלה הפרסום שום רזרבה. אי-פרסום הבנקים היום בספר הנישומים יפגע בהם הרבה יותר, עם כל הבעיות של רזרבה סטודיה, כי הדבר יגרום לספקולציה אשר תפגע מאוד בבנקים.

י. רובינ:
אני מסכים להצעת חבר הכנסת פורד שיערך דיון על מעמד הבנקים, אבל אין לכך קשר לנושא הנדון: לגופו של ענין, הבעתי את התנגדותי להצעת הבנקים לענין זה. אם לא יפורסמו הבנקים - הרי אז שיאמרו: מצבם כל-כך רע שאי-אפשר לגלותו, אז שיאמרו: מצבם כל-כך טוב עד שאינם רוצים לגלותו. אם יפול בנק כלשהו - הוא לא יפול בגלל הפרסום הזה. שפעתי רק חלק מדבריו של סר חנוכי, ולא מצאתי בהם כל נקודת-אחיזה. אני מסכים להצעה שכרגע נחליט רק לגבי השנה הזאת לכלול את הבנקים.

- יא. חנוכי:**
- (1) השכירים יפורסמו, כפי שהוצע, במידה שהכנסותיהם עולות על 3,000 ל"י;
 - (2) השכירים יפורסמו, כפי שהוצע, במידה שהכנסותיהם עולות על 2,000 ל"י;
 - (3) לכלול השנה את הבנקים בספר הנישומים.

יב. גור:
אנו מפתים עתה את הישיבה עד לאחר ההצבעה בטליאת הכנסת בענין חוק האסמכה. סיד לאחר

ההצבעה נחדש את הישיבה.

(הישיבה הופסקה בשעה 19.05)

(הישיבה התחדשה בשעה 19.45)

חוק עידוד החסכון

הג'ר י. גורי:

(קורא את החוק).

מר שטר:

בישיבה הקודמת עוררתי טענות עם התכנית של
הוצאת העודות לסוכ"ז היא בגדר החוק לעידוד
חסכון. לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי החלטנו שהוטיל ויש ספק בדבר,
והיות והתכנית כבר בוצעה - ניתן לפרש את החוק כאילו סעיף 5(2) עונד
בגורד סעיף 5(1), ולכן די שהפקדון יהיה לשלוש שנים, ולאו דוקא שמפקיד
אחד יהיה זכאי לחבוע את הבעלות בפקדון אלא שהבעלות תוכל לעבור שמפקיד
למפקיד.

י. גורי:

האם זוהי דעתך אתה או דעתו של היועץ-המשפטי?

מר שטר:

אני מבטא בדיוק את דעתו של היועץ המשפטי
בענין זה. יכול להיות שהצו שיגושר ע"י ועדת הכספים
טרחיק-לכת לעונת כוונת היועץ המשפטי והאוצר, כי הצו כפי שהוא מנוסח
כאן קובע את התנאי שהוא תנאי של החוק: "אם המפקיד עצמו הוא שיהיה בעל
התעודה בסך שלוש שנים, ולא יעביר אותה. אבל הצו כפי שמוסח יכול
להתפרש לטת פנים.

י. גורי:

אני מצביע בגד האישור, ואני מבקש לקבל על כך
חוות-דעת בכתב.

י. גורי:

מה פירוש "לסוכ"ז"? אם אדם קונה תעודה ורושטים
את שמו, האם כשהוא סוכר אותה אין השם ברשט?

שנית, מה קורה אם אדם יקנה מספר מצרות, כל
זאת על סך 2,000 ל"י, וכחזיר בסך-הכל ביותר מ-5,000 ל"י?

מר גורד:

הוא צריך להצהיר על כך.

י. גורי:

אני בעד שתן אפשרות לבנק לפעול לפי הנתון.
סדוע אי-אפשר לצטיד את הסוד לתעודה לסוכ"ז?
טי שחזיק את התעודה, יקבל את הפסוד, והפקדון צריך להיות בבנק לפחות
שלוש שנים.

מר שטר:

אני סוכן לוותר על המלים "שנדכסו על-ידו".

י. גורי:

מה הוא "יחיד" ומהי "חברה"?

מר גורד:

הוסכם עם הבנק שרק יחידים יכולים לרכוש את
המצרות, ואסור ליחיד לטכור זאת לחברה.

מר שטר:

אני מבין שאנשי האוצר הבטיחו שזוהי התכנית
היחידה לסוכ"ז שיבקשו את האישור, ואני מבין
שהם גם יצהירו על כך כאן, ואני חושב שיש לכך חטיבות.

מר גורי:

נכון שבגלל הויכוח והטענות ביקשנו לאשר את
התכנית הזאת בדיעבד, כי למעשה היא הוצאה כבר
לפועל, ולא נעשה זאת עוד אלא אם נתקן את החוק.

מר גורי:

האם אתם מוכנים לומר שכל מה שנמכר עד עכשיו -
נמכר, ואסל?

מר גורי:

נמכר כבר כמעט הכל, למעלה מ-4 מיליון ל"י. הם
ימשיכו לטכור דק עד 5 מיליון.

מר שטר:

יוכנס תיקון בצו שהתעודות הן בסך 5 מיליון
ל"י, לפי התכנית, ולא יותר.

מר גורי:

אני מעוניין שהאישור של ועדת הכספים יהיה
שהתכנית של סוכ"ז תהיה כפופה להטענות כמו
כל התכניות, וזה יהיה בכתב האישור לשר האוצר.

ישיבת ועדת הכספים
25.7.56 (בערב)

(קודם את הנוסח המתוקן של האו.)

היו"ר י. גורני:

גם על התכנית הזאת יחול ההסדר שסוכם עם
הבנקים בדבר הסימס בכספים המתקבלים
מתכניות החסכון המאושרות עפ"י חוק זה.

מר גורדל:

1. ועדת הכספים סמעה את הודעת בא-כוח האוצר שגם
על התכנית הזאת (כ"ח) של בנק לאומי לישראל
יחול ההסדר שסוכם עם הבנקים בדבר הסימס בכספים
המתקבלים מתכניות החסכון, המאושרות עפ"י חוק
זה.

2. לאשר את הצו.

החוק המוצע:

קיבלתי שני סכתבים משר הדואר, בענין
שיעור הריבית ותנאי תשלומה בבנק הדואר
נגד תעודות חסכון. (היו"ר קודם את הסכתבים). שר הדואר מדבר על הסכם
עם שר האוצר, ומבקש לקבל בענין זה סכתב חתום ע"י שר האוצר כדי שיהיה
ספור בתיק.

היו"ר י. גורני:

חסכון רגיל המשלם 3%, לכמה זמן הוא?

א. בהיר:

הוא חפשי.

מר גורדל:

כלומר: מי שספקיד לחמש שנים, אם הוא
סוציאט את הפקדון תוך השנה הראשונה מקבל
רק שני אחוז, תוך השנה השניה - 2,5%, תוך השנה השלישית - 3%, ולי
ספקיד לחודש - מקבל 3%. בבנק לאומי מקבל אדם סיד 3,5%. אנו חשבנו
שבנק הדואר יתן תעודות חסכון שיהיה יותר טובה מזו של בנקים אחרים, ואילו
אם סגישים לנו הצעה שהיא גרועה יותר, והדבר כוזר.

א. בהיר:

נכון שכחסכון הרגיל אנו משלמים 3%, אבל
רק 3% ולא יותר. פה ניתנת האפשרות לחוסך

מר גורדל:

להגיע ל-6% ריבית סצטורת.

אשר לתכניות של בנקים אחרים לתעודות
לסוכ"ז (כ"ח), הרי בנק לאומי נותן בששת החודשים הראשונים - אחוז וחצי;
7 - 12 חודשים - 2%; 13-18 חודשים - 2,5%; 19-24 חודש - 3%; 25-30
חודש - 3,5%; 31-36 חודש - 4%; 37-42 חודש - 4,5%; ואחרי 42 חודש -
5,75%. אנו נותנים ששה אחוז. בכך אנו נותנים יותר מבנק לאומי.

א. חוגי:

אני מצטרף לדבריו של חבר הכנסת בהיר,
אין זה ענין שנגיד בנק הדואר גם להטביר
סדוע 2% הם בכל זאת צודקים. סגמת התיקון בחוק היתה להשוות את התנאים
בבנק הדואר לבנקים אחרים כדי שיוכל לסווג כמו בנק אחר. הטענה היא:
כיצד מתיחס לכך החוסך, והחוסך, אם יקבל תנאים יותר טובים בבנק אחר,
ברור שלא ילך לבנק הדואר, אפילו הדירוג צודק. גם אם נשורה את תנאי
הריבית, נשאר עוד הפגם שאין זה לסוכ"ז. מתבקשת אפוא התסקפה עם לפצות
את הסגמה של התיקון צריך לפצות אותה עד תומה ולהשוות את לוח הריבית
ליתר הבנקים.

מר גורדל:

כשהתקיים דיון בטוענת הבנק על התעודות
הללו, עמדה הטוענת על כך שלא לתת תנאים
יותר קלים מאשר בבנקים אחרים, כדי שלא נחחרה בהם. בהתאם לכך עיבדנו
את הטענה של שיעורי הריבית בהתחשב עם התכנית של בנק לאומי, והיא
סקבילה לתכנית של בנק לאומי פרט לכך שאין היא לסוכ"ז.

א. ספיר:

האם יש סיביותם כלשהו בתעודות לסוכ"ז
של בנק לאומי?

א. חוגי:

לפחות 10 ל"י.

א. בהג'ר:

יש לי הצעה: אני מציע שוועדת הכספים תסליץ לפני שר הדואר שעד 36 חדשים תהיה הריבית 3%, ללא הבדל, כפי שבנק הדואר מסלם בפקדונות רגילים. משלוח שנים וטעלה - יבוא השינוי כפי שהוצע. אז נלך בדרך בה הלבנו לגבי בנק הדואר כשאתרנו שהוא ישלם 3% לחסכון לכל חוסך, ואם ירצה החוסך לקבל ריבית יותר גבוהה - יפקיד זאת ל-4 או 5 שנים.

סר אוקרמן:

במקרה זה אין הריבית צריכה להיות מצטברת.

א. בהג'ר:

גם זוהי ריבית מצטברת. בכל הבנקים הריבית היא ריבית מצטברת. אז יש באמת לחוסך הקטן קודם-כל שלוש האחוזים של בנק הדואר, ואחר-כך יוכל לקבל יותר. אינני חושש מפני התחרות.

י. ספייר:

אני מציע שאנשי בנק הדואר יבדקו שנית את העניין לאור הערותינו, ויביא זאת מחדש, ונקיים ישיבה של הוועדה לענין זה בפגרה.

סר אוקרמן:

אני חושב שאפשר לקבל את הצעת חבר הכנסת בהיר.

סר זנג'י:

ההצעה הזאת לא היתה באוצר, וקשה לי להביע בענין זה דעה. אני מבין שישקטן סתירה עם תכנית החדות, דבר היכול להעמיד אותנו במצב לא נוח, אבל אני רואה את התכנית הזאת זו הפעם הראשונה, ואני חושש ששר האוצר לא ראה אותה, ולכן קשה לי להביע דעה כרגע בענין זה. לפי חוק עידוד חסכון חייבת להיות פניה של שר האוצר בכתב לוועדת הכספים בה הוא מבקש אישור. גם מכתב כזה לא הגיע לוועדה, ואני מבין שניתן את המכתב הזה בדיעבד, אם האוצר יסכים להצעה - הוא יביא אח"כ את המכתב. אחרת צריך יהיה לדון בענין מחדש.

הינ'ר י. גורני:

אבל יש מכתב משר הדואר לפני קיבל לכך את הסכמת שר האוצר. כך, כפי שאמרתי, אני מבקש שנקבל גם מכתב בענין זה מהאוצר כדי שיוכנס לתיק.

אני מציע אפוא אישור מותנה: אם שר האוצר יסכים לכל התנאים - הוא יכתוב לנו את המכתב הפורמלי ואז יינתן האישור הסופי. אם שר האוצר לא ירצה לתת את ידו לכך וידרוש שינוי - יחייב הדבר את הוועדה לדון מחדש.

א. בהג'ר:

הצעתי המנוסחת היא: כשהפקדון מוצא תוך שלוש השנים הראשונות - 3%; בשנה הרביעית - 4,5%; בשנה החמישית - 6%.

י. ספייר:

אני הבנתי שלא נזכר כאן טאוטה ביחס להקלות הניתנות לתקנות החסכון לבנקים.

הינ'ר י. גורני:

ההקלות הניתנות לחוטכים לפי החוק לעידוד החסכון יחולו גם על מעודות החסכון שיוצאו הדואר במכתבו, וכותב שנוחח בענין זה עם שר האוצר.

י. ספייר:

כל ענין הבנק הלאומי היה בנוי על כך שהחסכון הוא לפחות לשלוש שנים, ולפני תקופה זו אין מקבלים את הפטור.

מר שכטר:

גם כאן לא יוכל שר האוצר לתת פטור ממש-הכנסה אם הכסף אינו מופקד לפחות לשלוש שנים.

הד'ולט:

לקבל את הצעת הינ'ר: אישור מותנה בהסכמת שר האוצר. אם שר האוצר לא יסכים - ייערך דיון חדש.

ישיבת ועדת הכספים
25.7.56 (בערב)

ערכות לעיריית חיפה

(קודא את סכתבו של שר התוצר). הסדור הוא
על ערכות מסלמית לעיריית חיפה להלוואה בסך
100 אלף ל"י.

היו"ר י. גורי:

לא מצויין כאן סועד. עד טתי ההלוואה?

י. אפרתי:

מר זנגי:
היתה הלוואה קודמת לארבע שנים, ט-1952 עד
1956. זהו חידוש של אותה הלוואה לארבע שנים
נוספות, בתשלום של 25 אלף ל"י לשנה. בדסה לי שגם הריבית הועלתה באחוז
אחד לעומת טה שהיה קודם: קודם היתה הריבית 4,5%, עכשיו - 5,5%.

הרולט: לאסר את הערכות לעיריית חיפה להלוואה
בסך 100 אלף ל"י.

דירת מגור משרד הבריאות

היו"ר י. גורי:
בשבוע שעבר אישרנו סופית את ההלוואה לשר
המטרה לרכישת דירה. ביחד עם הבקשה להלוואה
הוגשה גם בקשה לאשר הלוואה למנהל משרד הבריאות מר בטיס, וביקשו לחלק
את הסכום לשנים: 10 אלפים לירות הלוואה וארבעת אלפים לירות כהענקה,
על יסוד התקדימים לפיהם יכולה הוועדה המסלמית הפועלת בשטח זה, בנסיבות
מיוחדות, לאשר גם הענקות. היות ומר בטיס היה צריך למכור את דירתו בתל-
אביב לרגל העברתו לירושלים, ובירושלים ניתנה לו דירת שרד ואח"כ נתקבלה
החלטה שפקידים בכירים אינם זכאים לדירות שרד והוצע להם לרכוש את
דירת השרד - הסכיה לכך מר בטיס. הוא קיבל 12 אלף לירות דמי-טפת עבור
דירתו בתל-אביב, שמהם נאלץ לתת 4,000 לירות לבעל-הבית, ואלו ארבעת-
אלפי הלירות שמוצע לתת לו כהענקה. דירת השרד שהוא עומד לרכוש עולה
22 אלף לירות. הוא טוכן לקבל הלוואה של 10 אלפים לירות ולטלק אותה לפי
התנאים הרגילים. אבל אותן 4,000 לירות שנאלץ לתת לבעל-הבית הוא רואה
כהפסד בקי, וביקש הענקה. הוועדה המסלמית אישרה זאת, אך ועדת הכספים לא
התלהבה לענין. היות ומר בטיס צריך לצאת עכשיו לחו"ל - מבקשים לקבל
החלטה לכאן או לכאן.

י. בדר:
בעת העברת מסרדי המטלה לירושלים קיבלו פקידים
רבים דירות בנתיים של האפטרופוס, ללא כל תנאים
מיוחדים. מר בטיס לא היה זקוק אז לדירה בירושלים, היות וטוח היה אז בשירות.
הטדינה או שיטב עוד בתל-אביב. חוק למ איפסר לפקיד העובר בתל-אביב
לירושלים לפצוא בירושלים דירה בה ישב דייר כלשהו, ולהתחלף אתו בדירתו
בתל-אביב ע"י הסכמת פקיד הדיוור במסדר הפנים, ללא הסכמת טנד בעל-הבית.
הסדר זה היה בתוקף עד לפני שנתיים. אילו לא קיבל מר בטיס דירת שרד
בשעתו - היה בוודאי סחפסי פתרון אחר לפי חוק למ ובוודאי היה סוצא אדם
שיקח את דירתו בתל-אביב. בעובדות אלו אני רואה הצדקה מסויימת לסמן
ההענקה.

לגבי המסכנתא יש לי התנגדות ידועה. אילו ראיתי
אני לרכוש עכשיו דירה - הייתי מסיג מסכנתא כלשהי לזמן זרוך, אבל חלק
ביכר הייתי חייב לסלם בתשלום הרבה יותר גבוהים. מבחינת הדק צריכים
תנאי המסכנתא להיות כאלה שחציה תינתן לפי התאריכים המקובלים במסכנתא,
וחציה השני - או שיקבל בעזרת המטלה מן הבנקים בתור הלוואה, או שישלם
חלק בתשלומים הרבה יותר גבוהים. 100 לירות לחודש הן מטנם עומס, אבל כל
אזרה במדינת-ישראל צריך לעמוד בעומס כזה כשהוא רוכש דירה.

מר זנגי:
גם אם יצטרך לסלם 6,000 ל"י ב-10 שנים, הרי
ביחד עם הריבית יגיע הסכום שעליו לסלם ל-70
לירות לחודש בערך.

י. פורדר:
אני מתנגד לדעתו של חבר הכנסת בדר. לי יש ספק
בנוגע למענק. ואם יוחלט על הענקה - אני מבקש
להוסיף שאין זה תקדים. סיבות מוצדקות יש תמיד. אך לא נראית לי השיטה

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
25.7.56 (בערב)

י. פורדר:

לפיה מקציבים סכומים שהתקציב לדברים כאלה. לעומת זאת מני מציע למסור את המשכנתא בצורה של חסכון לבנק אפומיקאי, כרגיל. עם אדם מינו יכול לסדר לעצמו משכנתא טקובלת, אין זו טבה לדרוש מטנו תשלום נוסף.

אני מציע אפוא לתת לו הלוואה בסכום של 14 אלף לירות בתנאים של בנק אפומיקאי, בלי הענקה.

י. ספיר:

אם מדובר על תנאים של הלוואה - אני אפשר להסרות את האיש הזה לטתם אדם ההולך לבנות לו בית. כי הרי הסדינה היא שגרטה לו סבל. הוא בתבקש לעבור ולקבל תפקיד ממסלתי אשר חייב אותו לערער את כל הסדר שלו. עד היום מינוי מבין מדוע ביטלו את דירות השרד לפקידים כאלה. אין הם חייבים לגור כל ימיהם דוקא בירושלים, ולא ייתכן שבכל פעם ימטרן להחליף את דירתו.

לכן בין אם ניתן מענק או לא, ההלוואה צריכה להינתן בתנאים סקיליים, לא רגיליים.

י. פורדר:

סתם אדם מינו מקבל בכלל משכנתא של 14 אלף ל"י. זה בלבד הוא כבר תנאי סקל.

י. ספיר:

אבל הוא לא יוכל לעמוד בהתחייבות כזאת.

מר גרנון:

אמרת כבר בשבוע שעבר שאת ההצעה בענין דירתו של שר המשטרה הבאתי עם הסלטה, ומילוי את הענין הזה - הבאתי להתייעצות.

אני חושב שלמר בטיש יש סיבות חזקות, אבל מקרהו בודד. כי הוא נפל קרבן לשינוי הסדיניות בנוגע לדירות שרד. ברגע שביטלה הממשלה את דירות השרד - בעל-הבית נתל-אביב הביא אותו לדיון ואמר: עכשיו אתה יכול לסדר את הענין בלי דירת שרד. הסופט אמר שכדאי לו להתפטר, ועל סמך זה הייתה בוררות: 8,000 לירות לו ו-4,000 ל"י לבעל-הבית. בטכום זה של 8,000 ל"י שקיבל אין הוא יכול לרכוש כגון דירה. מנקודת-ראות אישית של מר בטיש הענין הוא חסור, והוא טרגיש שנעשה כלפיו עוול. אמנם יש הרגשה שלפקידים בדרגה 1 יש משכורות עצומות בטטסלה, בכל זאת יהיה לו קשה מאד לחסוך את ההפרש הזה של 4,000 הליות שהפסיד.

אבל אנו חוששים מאד מתקדים. זהו אמנם מקרה מיוחד, אבל אנשי האוצר אינם רוצים שכל פקיד העובר או עולה בדרגה ידרוש את הטליש שהפסיד. אילו אפשר היה להחליט במקרה זה ולהדגיש שאין זה תקדים - אני חושב שע"כ היינו עושים צדק לאותו אדם. במקרה זה הייתי מציע לחבר הכנסת בדר לא להכביד בענין התשלומים. משכנתא של 10 אלפים לירות עם ריבית רגילה, אפילו בשביל אדם "עשיר" כל-כך עם משכורת של דרגה 1 בטטסלה זהו עומס שאין להכביד עליו עוד.

א. בהיר:

אני אינוי סאטין בהחלטות ש"אין זה תקדים". ולכן הייתי מציע לאוצר לחשוב על דרך אחרת. אני מבין שאין לאדם כסף לשלם ואין לו אפשרות לשלם כמשכורתו 14 אלף לירות אפילו ב-12 שנה. אבל הנכס יכול להשאר בידי הרשות הנותנת את הכסף.

י. גר:

אולי יהיה יותר פשוט שתשכירו לו את הדירה.

א. בהיר:

אם ירצה סחר מר בטיש למכור את הדירה ולקנות לו דירה בת שני חדרים, הרי זה נסאר רכוש. אני מציע אפוא שתלנתן לו משכנתא על 14 אלף ל"י, אפילו לסועד פרעון אחוך יותר. אם מר בטיש לא ירצה בכך - אני מציע שהממשלה

א.ג.

ישיבת ועדת הכספים
25.7.56 (ערב)

א. בהיר:

תשעיר לעצמה את 4,000 הלירות כחלקה בשיעבוד בדירה. אם ירצה טר בטיס
למכור טחר את הדירה - הוא יצטרך לשלם את 4,000 הלירות. בשום פנים לא
בוכל להטביר את סתן ההענקה. אפשר לדרוש שיסלם את 4,000 הלירות הללו
תוך חמש שנים אחרי סיום פרעון הסכנתה של 10 האלפים, ללא ריבית. אבל
איי אפשר לאשר לו מענק שיטאר רכושו. כל זמן שהוא מסתמס בנכס הזה -
בשאררת 4,000 הלירות כשיעבוד של המטסלה. אם הוא מעביר את המכס או סוכר
אותו - יצטרך לשלם את הכסף. אם הוא רוצה להשתחרר מהשיעבוד - יוכל
לשלם את ארבעת אלפי הלירות ללא ריבית תוך חמש שנים סיום גמר פרעון
המסכנתה של 10 אלפים הלירות.

י. פורדו: אני מציע לאשר לו 14 אלף לירות ל-20 שנה,
עם ריבית בטובה שיסלם בסוף. כלומר: ישלם
מסכנתה של 60-70 לירות לחודש.

טר ארנון: במקרה זה הייתי מעדיף שיסלם את 10 האלפים
בתנאים רגילים, ואת 4,000 האחרות ללא ריבית
בתנאים אחרים.

י. טפיר: חבר הכנסת בהיר מתנגד לתוספת רכוש, אבל
היות שקרה כאן מה שקרה, אין האיש צריך
להיות נקנס. אני מציע שאת 10 אלפי הלירות ישלם בתנאים כפי שייקבע.
את ארבעת-אלפי הלירות יצטרך לשלם רק אם ירצה למכור את הבית. אחרת
ישאר הסכום כשיעבוד, אלא אם ירצה לפדות אותו לפני כן.

י. גדר: אני מציע הגבלה: אם ירצה למכור זאת בימי
חיינו. אינני רוצה להטיל את השיעבוד הזה על
היורשים.

א. בהיר: לא. אינני רוצה להטביר ארבעת אלפים לירות
ליורשים.

טר ארנון: הוא יקבל אפוא 10 אלפים לירות מסכנתה והמסדה
וכל התנאים הרגילים, פלוס ארבעת אלפים
לירות כהלואה בלי ריבית ובלי הצמדה, שיצטרך לשלם ברגע שהוא או יורשיו
ימכרו את הדירה, או ברגע שירצה לפדות את השיעבוד הזה.

י. גולד: לתת לסר בטיס 14 אלף לירות, מהם 10 אלפים
לירות בתנאים רגילים, ו-4 אלפים לירות בלי
ריבית וללא הצמדה. הוא ישלם אותם 4,000 ל"י
משהוא או יורשיו ירצו למכור את הרכוש או
להיפטר מהשיעבוד.